

Büyüme ilk çeyrek hızlı, 2. çeyrek yavaş

Mart sanayi üretimi beklenenin altında açıklandı. Gerçi İstanbul Sanayi Odası'nın Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) böyle bir gerilemeyi, daralma bölgesi olan 50'nin altına inerek önceden haber vermişti. Sanayi üretimi şubatta yüzde 5.8'den martta yüzde 2.9'a indi. **Bu hız kesme sanayi üretiminin ağustos ayından beri yüksek oranlı artışının sona ermekte olduğuna da işaret edebilir.**

Abdurrahman YILDIRIM

ayildirim@htgazete.com.tr

■ Çünkü nisanda ihracat yeniden azalmaya başladı. TİM verilerine göre altın hariç **ihracat bu ayda yüzde 2.8 düştü.** İSO'nun nisan PMI'si da azalmaya devam etti ve 49.2'den 48.9'a indi. Bu da "zayıflayan dış talebin etkisiyle hem yeni siparişler hem de üretimde önceki aya kıyasla daha keskin düşüş yaşandığına" yorumlandı. Üretimin nisanda biraz daha aşağı inmesi beklenebilir.

■ Böylece martta başlayan yavaşlamanın ikinci çeyrekte de etkisini sürdüreceği öngörülebilir.

■ Sanayi üretimi ile büyüme arasında korelasyon yüksek. Çünkü sanayinin, sadece üretimle değil, tedarik, taşıma ve ticaret yoluyla da büyümeye etkisi çok yüksek. **Mart verisinin yüzde 2.9'a inmesine karşılık yılın ilk çeyreğinde sanayide yüzde 5.6 ortalama büyüme yakalandı.** Bu rakam geçen yılın aynı çeyreğinde yüzde 1.2 idi.

■ Dolayısıyla **ilk çeyrek itibarıyla büyüme yüksek çıkacak.** Terör korkusundan iç tüketimin zaman zaman olumsuz etkilendiğini de varsayarak, büyümenin üretim artışı altında kalmasını ama **yıllık hedef olan yüzde 4.5 civarında gerçekleşmesini bekliyoruz.**

■ İlk çeyreği kurtarmasına kurtardık ama ikinci çeyreğe sorunlu başladık. **Sanayi üretimi düşecek.** İhracat zaten düştü. İç tüketimin ise bütün bunları telafi edecek bir durumu yok. Çünkü yaşanan siyasi belirsizlik de iç talebi etkiliyor.

■ Ayrıca otomobil satışları ve otomobil üretimi geriliyor. Geçen yılın çifte seçim yılı olması nedeniyle satışlarda rekor yaşanmıştı. Her genel ve yerel seçimde bu rekor yaşanır. Adaylar ve aday adayları, kampanyalar için bir veya daha çok araç gereksinimi duyar. Bu araçlar partiler ve partililer tarafından ya da şirketlerce satın alınarak veya kiralanarak, adaya tahsis edilir. Satışlar ve üretim bu nedenle seçim yıllarında patlar. Geçen yıl da motorlu kara taşıtları üretimi yılın ilk çeyreğinde yüzde 20'nin üzerinde artmışken, yüksek baz etkisiyle bu yıl aynı dönemde yüzde 2 eksiye geçti. Benzer durum yılın ikinci çeyreğinde de sürecek.

■ Birinci çeyrekte muhtemelen yüksek büyümeye ulaştık ama ikinci çeyrekte, ihracattaki azalma ve yurtiçinde ki siyasi belirsizlikle daha düşük büyümeyle karşılaşmamız söz konusu.

HAYATIN İÇİNDEN

Çalışanların BES'le zorunlu tanışması

Nisan sonu itibarıyla vurtiçi yerleşiklerin finansal varlıklarının yerinde saydığını, halbuki tasarruf artışının her zamankinden daha elzem olduğunu belirtmiştik.

Rahim Ak'in dünkü haberi, bireysel emeklilik yoluyla kamu kesiminin tasarrufları artırmaya çalıştığını ortaya koydu. Buna göre sadece işe yeni başlayanlar değil, tüm çalışanlar geçici bir süre zorunlu biçimde bireysel emeklilik sistemine dahil olacak. Bunun süresi 6-8 ay olacak. Sonra mecburiyet kısmı kalkacak, gönüllülük kısmı başlayacak.

Zorunlu katılımcıların bir kısmı gönüllü olarak sistemde kalmaya devam etmek isteyebilir, bir kısmı da istemeyebilir. **Bir yerde çalışanların BES'le zorunlu tanışması sağlanacak.** Zorunlu olunca ister istemez geçmişteki zorunlu tasarruf akla geliyor. Eğer getiri beğenilirse BES'in benimsenmesi ve sistemde gönüllü kalınması yüksek olabilir. Tersi durumda ise artık başka zorlayıcı yollar bulunur diye varsayıyoruz.

SONUÇ: "Ağaç ne yöne eğilirse o tarafa devrilir." Türk Atasözü